

До
г-н И. Николов
Дирекция „Икономическа и
социална политика”
Администрация на
Министерския съвет
гр. София

Становище

относно: обществена консултация на консултационен документ за подготовка на проект на нов Закон за държавните такси

Уважаеми г-н Николов,
на основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове (ЗНА), във връзка с чл. 26, ал. 2 от ЗНА, по повод обществената консултация на консултационен документ за подготовка на проект на нов Закон за държавните такси, в качеството ми на физическо лице, повлияно и засегнато от приложението на действащия Закон за държавните такси, представям на Вашето внимание следното становище с предложения и коментари:

1. Бих искал да изразя подкрепа за предприетите действия за усъвършенстване на законодателството в областта на политиката за държавните такси. Законовата и подзаконовата нормативна уредба в тази сфера се нуждаят от модернизиране, актуализиране и прецизиране. При разработването на проекта на нов закон, на първо място би следвало да се разгледат и адресират принципните, т.е. фундаменталните и концептуалните положения и проблеми в тази сфера, като се има предвид какъв е миналия опит, каква е настоящата практика, и какво бъдеще желае българския народ. Отговорите ми на поставените въпроси в консултационния документ са посочени по-долу.

2. Въпрос 1. Необходимо ли е приемане на нов закон и кои са основните проблеми, които новият закон трябва да реши?

Отговор: Да, считам за необходимо и правилно да се разработи и приеме нов закон за държавните такси, в който да бъде отчетен опита от досегашното многогодишно приложение на действащия закон, както и да се решат немалкото сериозни проблеми, които сега съществуват. Част от тези проблеми са, че разпоредби на действащия закон са основание за противоречива практика по налагане на държавни такси, както и че държавни, правоохранителни, в т.ч. съдебни, и общински служители умишлено и често злоупотребяват с правомощията си по този закон във вреда на физически и юридически лица. Когато се преценява необходимостта за разработване и приемане на нов закон, би следвало да се вземе предвид, не само, че настоящият закон е приет през 1951 г., но също така какво би се случило по отношение на многогодишната порочна, тенденциозна и неправилна съдебна практика и казуистика, формирана по съдебни решения, постановени от съдии-зависими лица от масонски ложи, от политическата милиция „ДС”, и от политическата полиция „ДАНС”, и формирана от приложението на досегашния закон с известните и със слабо известните негови слабости – дали тя ще бъде юридически и фактически анулирана и оставена в миналото, или ще продължи да поражда правни изводи и решения, валидни и към новото време. По-добре би било тенденциозната и манипулативна съдебна практика да бъде оставена в миналото. Там е мястото и на служителите, които са я формирали и прилагали.

2.1. Действащият закон за държавните такси регламентира задължение в много голям брой случаи да се дължи държавна такса, за да бъде започнато съдебно производство. Освен това, в почти всички съдебни производства осъдената страна е задължена да заплати разходите за проведеното съдебно производство, т.е. това е вид наказание. Имайки предвид, че всяко съдебно производство цели да бъде реализиран в ежедневиия живот принципа на справедливостта, както и да се въведе и утвърди в нашата страна принципа за върховенство на правото, наричан също и върховенство на закона, бих искал да изразя позиция, че съществуването на изискване за заплащане на съдебни такси и такси в съдебната система е фундаментално неправилно и недопустимо. Сегашното положение на съществуване на тези такси се явява едно от най-големите препятствия пред достъпа до правосъдие и пред превръщането на България в справедлива и демократична държава. При сегашното положение твърде много случаи на нарушения и престъпления не биват отнасяни до съдилищата за разрешаване, което облагодетелства всички видове престъпници – от кварталния престъпник до професионални организирани престъпни групи, включително тези действащи с ловкост, коварство, и прикритост, които често пъти се ползват с неявна подкрепа от държавни ведомства, в т.ч. и от правоохранителни ведомства. Твърде много от лицата, извършващи престъпления в нашата страна, са бивши служители на правоохранителните ведомства, или настоящи доверени лица или агентурници от агентурно-терористичните мрежи на МВР или на политическата полиция „ДС-ДАНС“. При сегашното положение на борбата с престъпността, България е много подходящо място за формиране и развитие, с неявната подкрепа на държавни ведомства, в т.ч. правоохранителни ведомства, на индивидуални престъпници и на организирани престъпни групи. Ето защо, бих искал да предложа всички такси за административни услуги и достъп до публична информация в съдебната система да отпаднат. Всички ведомства в съдебната система – съдилища, прокуратури, следователи, и др., получават огромна държавна субсидия всяка година /общо над 1 милиард лева/, която формира техните бюджети, включително за заплати, за текущи разходи, и за капиталови разходи. Отделно от това, субсидията за бюджета на МВР всяка година също е над 1 милиард лева. България има нужда от огромен напредък в областта на върховенството на правото и борбата с всички видове престъпност, най-вече тези, които се ползват с неявната подкрепа от държавните правоохранителни ведомства.

2.2.1. Немалка част от действащите такси се определят пропорционално. В резултат на това цената на административната услуга или достъпа до публична информация може да бъде много висока. По своята същност, пропорционалното определяне на цена за административна услуга или достъп до публична информация, представлява социално-икономически паразитизъм, печалбарство и измама от страна на държавната администрация, на съдебната администрация, на правоохранителната администрация, на общинските администрации, на държавните служители, на правоохранителните служители, в т.ч. съдебните служители, на общинските служители, и др. Трудът, който те полагат, за да извършат дадена административна услуга, или за да предоставят достъп до публична информация, представлява символично малка част от обявената цена на услугата или достъпа. Този социално-икономически паразитизъм е свойствено характерен за всички тези служители за цялото време от 144 години, откакто имаме Трета българска държава на Балканския полуостров. Всяко държавно и правоохранителното ведомство има собствен ведомствен годишен бюджет, формиран от приходите в централния държавен бюджет, който от своя страна е формиран от данъците и таксите, заплатени от българските физически и юридически лица.

2.2.2 Ето защо, бих искал да предложа пропорционалните такси да бъдат заменени с прости, което би намалило социално-икономическия паразитизъм и незаслуженото обогатяване на държавните, правоохранителните и общинските служители.

2.2.3. Още по-добре би било да се направи голяма политическа крачка напред като държавните, правоохранителните и общинските такси за административни услуги и за

достъп до публична информация, които са с единична цена под 1 000 лева бъдат изцяло бъдат отменени.

2.2.4. Още по-добре би било да се направи голяма политическа крачка напред като държавните, правоохранителните и общинските такси за административни услуги и за достъп до публична информация бъдат изцяло отменени, тъй като всички тези ведомства формират своя бюджет от субсидиите от централния държавен бюджет, в който се събират данъците и таксите на физическите и юридическите лица.

2.3. Бих искал да предложа с новия Закон за държавните такси задължително да се направят промени и по отношение на общинските такси за административни услуги и за достъпа до публична информация, регламентирани в Закона за местните данъци и такси, тъй като и в него проблемите са от същото естество.

2.4. Следва да бъде казано и да е ясно, че сегашното състояние за наличие на изискване за заплащане на държавни такси насърчава и стимулира държавните, правоохранителните и общинските служители, съответно ведомствата, в които те работят, да отричат, препятстват и саботират всяка реформа и всяко действие от нормативен и технически характер за електронизация на политиките и процесите за предоставяне на електронни административни услуги и електронен достъп до обществена информация. Това означава, че държавните, правоохранителните, и общинските служители, на първо място се ръководят от своя личен материален, т.е. финансов интерес, а не от интересите на правителството, нито от интересите на ведомството в което работят, нито от интересите на физическите и юридическите лица, които обслужват. Множество информации от нашата страна за продължилото с десетилетия електронизиране на процесите и услугите потвърждават този извод. Считам за наложително да се предприемат мерки срещу нежеланието и срещу саботирането на електронизацията, което извършват отделни ведомства, които отбраняват своя ведомствен егоистичен материален интерес и привилегии.

2.5. Считам за концептуално неправилно част от приходите от административни услуги и от достъп до информация да бъдат използвани за формиране на основното или на допълнителното трудово възнаграждение на държавните, правоохранителните, и общинските служители. Техните трудови възнаграждения се заплащат от ведомствените им бюджети, формирани от приходите в централния държавен бюджет, който от своя страна е формиран от данъците и таксите на физическите и юридическите лица в цялата страна.

2.6. Обективно считам за неправилно, нечестно, непочтено, недопустимо, но законосъобразно, и за проява на социално-икономически паразитизъм и печалбарство, огромният брой случаи, при които държавни, правоохранителни и общински служители получават допълнително трудово възнаграждение за участие си и работата си в страната по европейски и международни проекти, когато я извършват в рамките на работното си време. Това допълнително трудово възнаграждение е от порядъка на няколко стотин лева месечно за редовите служители до няколко хиляди лева месечно за висшите служители. А един проект продължава от няколко месеца до няколко години, като обичайна практика е да се изпълняват няколко проекта едновременно. А това означава, че се формира значително допълнително трудово възнаграждение при определени служители.

2.7. Обективно считам за неправилно, нечестно, непочтено, недопустимо, но законосъобразно, и за проява на социално-икономически паразитизъм и печалбарство, огромният брой случаи, при които държавни и общински служители получават допълнително трудово възнаграждение за участие си и за работата си по процедури за продажба или за приватизация на държавна или общинска собственост, когато я извършват в рамките на работното си време. Основното трудово възнаграждение на държавните и на

общинските служители вече от около 20 години не е ниско. Понастоящем то започва от около 1 000 лева месечно за най-ниските позиции в администрация и достига до около 4 000 лева месечно за висшите чиновнически позиции в администрация.

2.8. Обективно считам за неправилно, нечестно, непочтено, недопустимо, но законосъобразно, и за проява на социално-икономически паразитизъм и печалбарство, огромният брой случаи, при които държавни и общински служители получават допълнително трудово възнаграждение за участие си и за работата си в комисии, комитети, работни групи, и други форми на постоянни или временни помощни административни органи, когато я извършват в рамките на работното си време. Би трябвало да се възстанови спазването на принципа, че служителите получават основно трудово възнаграждение за всичките свои работни задачи и работни дейности, които изпълняват в рамките на работното си време.

2.9. В чл. 6 на действащият Закон за държавните такси е приета разпоредба, според която „Отговорните частни и длъжностни лица за неплатени по тяхна вина такси или платени в по-малко се задължават да платят същите и се наказват с глоба до троен размер.” Никъде в действащият закон обаче не е приета разпоредба, според която отговорните частни и длъжностни лица да носят отговорност за поискано неоснователно заплащане за административна услуга или за достъп до публична информация и за поискано заплащане в размер над нормативно определения размер. А необходимост от такава нова разпоредба съществува. От десетилетия има масова порочна практика в това отношение и това се потвърждава от приетата през 2002 г. разпоредба на чл. 4 б, според която „Недължимо платени такси се връщат по искане на заинтересованата страна.”, както и от съдебната практика и съдебните архиви. В много случаи такава неоснователно или незаконосъобразно искане за заплащане на държавна такса е причина за завеждане и започване на съдебни производства. А провеждането на съдебните производства облагодетелства съдиите и съдебните служители, тъй като по този начин си осигуряват и гарантират устойчив брой през годините входящи молби и искания за започване на съдебни производства, т.е. на съдебни дела. Това им осигурява извършване на трудова заетост, която при тези служители е високоплатена. Известни са, също така, лицемерните изказвания и оплаквания през годините и понастоящем на ръководни представители на съдебната система, че техните служители били много натоварени с работа по много съдебни дела. Те няма как да не бъдат натоварени с работа, след като сами и целенасочено полагат усилия, включително нормативни, административни и организационни, за да имат достатъчно много входящи съдебни производства, по които да работят. За това им помагат и техните колеги и единомишленици от МВР и от политическата полиция „ДС-ДАНС”, които възлагат заповеди на агентурниците от своите агентурно-терористични мрежи по места в цялата страна да извършват престъпления и терор срещу политически и религиозно неудобни жители, с цел да бъдат тези жители принудени да започнат преписки и съдебни производства. И тези престъпления и терор се повтарят многократно, докато пострадалото лице не предприеме желаните от МВР и от политическата полиция „ДС-ДАНС” действия или докато не подаде входящ заявителски материал, молба, жалба или искане за започване на полицейска проверка, прокурорска проверка или съдебно производство, която да създаде трудова заетост на държавните служители в съответните ведомства. Това могат да го потвърдят стотиците хиляди пострадали български граждани. Това е непочтена и измамническа практика на държавните служители вече от около един век /от след Първата световна война до сега/. Така си осигуряват и гарантират работа по преписки, прокурорски проверки, дознания, следствия, съдебни производства, служителите в т.нар. правоохранителна система. Така си осигуряват работна натовареност с работни задачи. Ето защо, една от мерките срещу тези пороци, злоупотреби с власт и коварства, е наложително да бъде както в действащия, така и в новия закон, да се приеме следната разпоредба: „чл. 6а. Отговорните частни и длъжностни лица

указали недължимо заплащане на такса или заплащане на такса в по-голям размер, се наказват с глоба до троен размер.” Тази нова разпоредба е наложителна, за да се прекрати умишлената лоша практика на държавни, общински, и правоохранителни служители, в т.ч. съдии и съдебни служители, да извършват злоупотреба със служебното си положение и злоупотреба с власт като подвеждат и заблуждават физически и юридически лица, както и техните процесуални представители.

2.10. Бих искал да предложа в новия закон, както и в сега действащия, да се приеме още едно основание за освобождаване от заплащане на държавни такси. В действащият чл. 5, предлагам да се приеме нова буква ф/ със следното съдържание: „ф/ молителите – при осъждането им в производства по Закона за защита от домашното насилие.”. Настоящата нормативна уредба по отношение на държавните такси пречатства пострадалите лица от актове на домашно насилие да търсят съдебна защита, както в случаите на лично започване на съдебно производство, така и в случаите на наемане на процесуален представител. Т.е. финансовите съображения, за да бъдат отнесени случаите на насилие до съдилищата, имат значение.

3. Въпрос 2. Следва ли в приложното поле на закона да се включат лица/организации, осъществяващи публични функции, на които със закон е възложено да изпълняват делегирани от държавата дейности, като се предвиди размерът на таксите, събирани от тях, да се определя по реда за държавните такси?

Отговор: Да, считам за правилно и полезно в обхвата на новия закон да се включат лица и организации, които изпълняват публични функции и публични дейности.

4. Въпрос 3. Считате ли, че следва да се регламентира общ принцип в закона за диференциран размер на таксите в зависимост от срока за предоставяне на услугата (обикновени, бързи и експресни)? Какъв следва да бъде според Вас принципът за диференциация на размера на таксите?

Отговор: Да, считам за правилно и полезно да има законова регламентация за диференцирани размери на таксите. Принципите за диференциация могат да бъдат следните:

- според срока за изпълнение на административната услуга или срока за предоставяне на достъп до публична информация;
- според начина на заявяване на административната услуга или достъпа до публична информация: а/ присъствено на място, по телефон или чрез пощенски оператор; б/ по електронен път;
- според начина на заявяване и получаване на административната услуга или достъпа до публична информация: а/ присъствено на място, по телефон или чрез пощенски оператор; б/ по електронен път.

Наличието на три вида услуга според срока – обикновена, бърза и експресна, отчита досегашната многогодишна практика, при която с целия документооборот и архиви се е работило на хартия, т.е. в годините, когато не е имало електронизация на административната дейност. Бих искал да предложа по отношение на срока за изпълнение да има две диференцирани цени – с обикновен и със съкратен срок. Услугата със съкратен срок би следвало да обхваща времето за изпълнение, което сега се предлага при извършване на бърза и на експресна административна услуга. Т.е. изпълнението на услуга в съкратен срок би следвало, в зависимост от обхвата, сложността и вложения труд, да бъде за време: незабавно /при автоматизирани електронни услуги/, 1, 3, 5, или 7 работни дни.

Бих искал да предложа да се приемат диференцирани цени за случаите, когато административната услуга или достъпа до публична информация са заявени присъствено, а резултатът е получен по електронен път. Понастоящем няма такива разпоредби.

Бих искал да предложа да се приемат диференцирани цени за случаите, когато административната услуга или достъпа до публична информация са заявени по електронен

път и резултатът е получен по електронен път. Понастоящем само за част от услугите има такива разпоредби.

Разпоредбите, цените и тарифите би следвало да насърчават физическите и юридическите лица да заявяват, но също така, и да получават резултата на административните услуги и на достъпа до публична информация, по електронен път.

5. Въпрос 4. Подкрепяте ли определяне на по-нисък размер на такси за услуги, заявени по електронен път и какви са мотивите за това? По какъв начин следва да се определи според вас намаления размер на таксата за електронна административна услуга?

Отговор: Да, подкрепям. Полезно и насърчително би било, услуги и достъп до публична информация, заявени по електронен път и получени по електронен път да бъдат с по-ниска цена. Мотивите ми за това са, че електронното заявяване и електронното получаване облекчават работата и натоварването върху държавните, правоохранителните и общинските служители, както и върху лицата извършващи публични функции и публични дейности. Намаленият размер на таксите може да бъде например: при електронно заявяване и присъствено получаване на резултата: -15%; при присъствено заявяване и електронно получаване на резултата: -15%; при електронно заявяване и електронно получаване на резултата: -30%. Намалените размери на таксите би следвало да са общи и еднакви за всички видове услуги и достъп до публична информация. Виж също отговора ми по-горе по т. 4.

6. Въпрос 5. Приложимо ли е, според Вас, определянето в нормативен акт на еднакви такси за определена група от едни и същи или сходни услуги?

Отговор: Да, считам за необходимо и правилно да бъдат определени в нормативен акт еднакви такси за един и същ или за сходен вид административни услуги, както и при достъп до публична информация.

7. Въпрос 6. Посочете видовете разходи, които според вас следва да бъдат включени при определяне на размера на таксите, в случаите, в които таксата е разходо-ориентирана?

Отговор: Считам за правилно да бъдат включени единствено материалните разходи за физическия носител на информацията /листи хартия/, ако административната услуга или достъпа до публична информация се извършва присъствено. Считам, че не е правилно и не е допустимо в цената да се включва дял от работната заплата, дял от амортизацията, дял от режийните разходи за функционирането на канцеларията или на офис техниката. Тези разходи се покриват от годишния бюджет на съответното ведомство, който е формиран от субсидията от централния държавен бюджет, който от своя страна е формиран от данъците и таксите, заплатени от физическите и юридическите лица в цялата страна. Повече подробности в отговор на този въпрос има и в точките по-горе в настоящото становище.

8. Въпрос 7. Следва ли да има възможност със специални закони да се уреди друг ред и начин за определяне на размера на държавните такси или да се изключат таксите по определени закони от приложното поле на бъдещия закон за държавните такси?

Отговор: Съгласно чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от ЗНА и Указ № 883 за прилагане на ЗНА, с един нормативен акт се уреждат обществените отношения в една и съща сфера. Ето защо, по-уместно би било планирания нов закон да интегрира в себе си разпоредбите от законите, регламентиращи специален ред относно държавни такси.

9. Въпрос 8. Подкрепяте ли възможността за определяне на различен размер на такси за дейности, административни услуги и режими и права по определени политики (стимулиращи, възпиращи) извън принципа за разходо-ориентираност на таксите?

Отговор: Не подкрепям. Но следва да се има предвид, че по отношение на стимулирането би следвало заявителите да бъдат стимулирани да заявяват и да получават административни услуги и достъп до публична информация по електронен път. А като минимум – да заявяват

по електронен път и да получават присъствено, или да заявяват присъствено и да получават по електронен път. Не би следвало да има възпиращ размер на такси за административни услуги и за достъп до публична информация, тъй като не трябва да се смесват понятията – таксите за услуга или за достъп до публична информация са нещо различно от глоба или друга парична санкция за извършена нередност, нарушение или престъпление.

10. Въпрос 9. Други въпроси в областта на политиката на държавните такси, които следва да бъдат нормативно уредени.

Отговор: В точките по-горе в настоящето становище съм посочил немалко сериозни проблеми в политиката на държавните такси, както и в други свързани с нея политики, които се нуждаят от нормативно регулиране и разрешаване.

11. С оглед спазване на принципите на прозрачност, демократичност и почтеност, моля настоящото становище да бъде публикувано на страницата на обществената консултация на адрес: <https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=7025> . Считам, че е в интерес на държавната администрация, винаги да публикува всички постъпили писмени материали, дори тези постъпили с малко забавяне след крайния срок, по всяка една обществена консултация, и то без да изисква или да чака изрична молба от участвалите лица. В интерес на държавната администрация и на гражданското общество е да публикуват писмените материали в цялост, без да заличават или съкращават части от текста, който може да съдържа неудобни истини за правителствени ведомства или за правителствени политики. Когато при провеждане на обществена консултация не са получени никакви писмени позиции и мнения от физически и юридически лица, обективно следва извода, че въпросния проект на нормативен акт или проект на програмен документ е незначителен, и на физическите и юридическите лица, които ще бъдат засегнати от приложението му, или които ще го прилагат, им е безразлично неговото съдържание, както и състоянието на регламентираната материя. Също така, бих искал да помоля да не заличават посочените мой лични данни. В допълнение, задължението да публикуват справка за отразяване на получените становища, предложения и коментари, не може да се счита и тълкува в смисъл, че администрациите могат да решат да не публикуват постъпилите становища, предложения и коментари. Практиката показва, че често пъти в справките са включват само подбрани части от постъпилите писмени материали, което дава неточна или неправилна представа за отстояваните позиции от заинтересованите физически и юридически лица.

12. На основание на чл. 26, ал. 5, изречения 1 и 2 от ЗНА след завършване на обществената консултация ще очаквам да публикуват на Интернет сайта на Портала за обществени консултации, справката за отразяване на получените предложения, заедно с обосновка за неприетите. Справката е особено важна за всички организации от гражданското общество и от икономиката, които вземат участие в консултацията.

Становището е изготвено от Илиян Пламенов Пътев, ЕГН: 7903141440, с постоянен адрес: ул. „Тодор Хрулев” № 4, град Свищов 5250, област Велико Търново, телефон: 087/ 928 49 75, електронна поща: i_plamenov@abv.bg, с регистрация в Системата за сигурно електронно връчване – <http://edelivery.egov.bg> .

31 август 2022 г.
гр. Свищов

С уважение: (подпис)
Илиян Пламенов